

Herbert

Herbert stál na okraji mosta SNP, z ktorého ostala už len akási rozďavená ocelová konštrukcia trčiac nad korytom vyschnutej rieky. Asi v tretine „cesta“ končila. A pokračovala niekde dole v riečisku. Tak isto ako obrovský ocelový tanier, hlboko zarytý v lepkavom bahne. Kým bol tam hore, nevyzeral tak obrovito. Aspoň tak mu to hovorili starší obyvatelia mesta. On to už nezažil. Jeho rodičia mu vravievali, že jedného dňa mestom otriasol ohromný úder, keď sa potupne odtrhli všetky ocelové laná a „UFO“ sa zrútilo do vody. Voda. Áno, vtedy tam ešte bola. Potom záhadne zmizla, nevedno kam a prečo. Možno ju niekto odklonil na hornom toku. Možno niekto urobil hrádzu. Prírodnou cestou či explóziou. Alebo len obyčajne vyschla. Len tak.

Nebadatateľne si ponatáhoval všetky svaly v tele a zhlboka sa nadýchol. Vzduch bol stále ťažký a zatuchnutý, hoci továrne a priemysel nefungovali. Na druhej strane teraz už neexistujúcej rieky sa týčili opustené bytové komplexy. Kam len oko dohliadlo. Stáli tam, tiché, osamotené, jeden betónový kolos nakláňajúci sa k druhému. Hoci boli fyzicky neporušené, nikto v nich už roky nebýval. Boli vystavené vplyvom počasia, ktoré ich pomaličky, postupne, ale s neúprosnou istotou nahľodávali. Prehnuté okenné rámy, vybité sklenené tabule občasne bičujúcim vetrom, omietka zvlhnutá nárazovými dažďami.

Zavrel oči a pretrel si husté strnisko. Šuchot pôsobil v okolovanúcom vetre znepokojujúco. Spolu s pleskotom koženého pláštú, s mnohými dierami a na dvoch krajoch obhoreným, vytvárali trio unavených hudobníkov, zvyšku pustinného orchestra. Vykročil smerom nadol po

rozpraskanom betóne a odlupujúcej sa farbe. Netrvalo dlho a už kráčal po Kapucínskej, vyhýbajúc sa vytrhaným mačacím hlavám. Nechcel zbytočne spôsobovať hluk, ktorý by sa niesol celým námestím až nadol. Kráčal popri múroch, v tmavých tieňoch, ruku jemne položenú na rukoväti za opaskom. Z prevrátenej električky vybehla mačka a zmizla pod niekoľkotonovým strojom, ktorý vyhlbil v dlaždiciach impozantnú dieru.

Na druhej strane ulice spozoroval dvoch chlapov, ktorí si vo výklenku budovy vymieňali akési balíčky. Ich pohľady sa stretli a dotýční sa ani nepohli. Boli to oči násilníkov, oči, ktoré zvažovali možnosti. Herbert však nespustil prsty z rukoväte, čo ich zneistovalo. Neodvážil sa uhnúť pohľadom, pokým neprešiel dobrých dvesto metrov. Tí dvaja ho stále bez pohnutia sledovali. Keď sa onedlho obrátil, dvojica tam už nebola. Radšej pridal do kroku.

„Otec, konečne si tu!“ zvolalo malé blondávé stvorenie s copom. Hodilo sa otcovi okolo nôh, až kožený plášť dvakrát pleskol v priestore. „Čo si mi priniesol?“

„Nekrič tak!“ sykol hrubo „Ved' ťa bude počuť!“ Dieťa sklopilo zrak a s pocitom viny mierne povolilo zovretie. Herbert bez slova vytiahol zo záhybu plášťa zelené jablko. Hoci bolo z jednej strany udreté a nahnedlé, dieťaťu sa rozšírili oči vzrušením. Pozrelo sa Herbertovi do šedých očí a nevyslovilo otázku. Herbert len prikývol.

Dieťa schmatlo jablko a utekalo si sadnúť k polovyhasnutému ohňu. Herbert pozrel späť na padacie dvere vedúce do ich pivnice.

Dobrých desať minút čakal v tmavom úkryte vchodu do budovy na Dunajskej, kým si bol istý, že ho nikto nesledoval. Odsunul paletu, niekoľko prázdnych vriec od cementu a cez plastovú plachtu nahmatal oko dvierok a trhol. Stúpol na štvrtý schodík rebríku a s očami plnými prachu pozeral na dvere, či sa pred nimi nemihne tieň. Už sa mu to stalo rutinou.

„Koľko si dnes prečítala?“

„Šesť strán!“ povedalo hrdo dievča. „O dve viac ako som mala!“ doplnila.

„V poriadku.“

Už si zvykla na jeho ľadovú povahu. Ale stále bola dieťa a stále ho mala úprimne rada. Bol jediný, kto jej ostal. I keď nebol jej pravým otcom.

„Pôjdeš aj dnes v noci von?“ Hovorila to opatrne, so smútkom v hlase.

„Vieš, že musím.“

„Ja viem.“

„Ale je mi tu smutno,“ dodala asi po minúte.

Herbert na to nič nepovedal. Ani sa jej smerom nepozrel.

Musel byť opatrný. Dnes v noci svietil mesiac ako už dávno nie. Ulice pôsobili, akoby nimi prechádzal kužeľ väzenského svetlometu. Znova sa musel presúvať v tienoch budov a cez ulice prebiehať čo najtichšie a najrýchlejšie. Aby ho žiaden z Nich nevidel. Musel chodiť stále ďalej a ďalej, no zatiaľ zakaždým sa vrátil bez úspechu. Tušil, že niečo by mohol nájsť na autobusovej stanici. Všetci to tušili. Ale z toho, čo počul, sa neodvážil priblížiť ani do jej

blízkosti. Občas, v čírom pomätení zmyslov, ako si navrával, pretože jeho opatrnosť by mu to nikdy nedovolila, sa prikradol až na roh Grösslingovej či Továrenskej, aby zahliadol Nivy aspoň z diaľky. No vždy videl len odrazy plápolajúcich ohňov na stenách okolitých budov. Raz videl aj mihnutie tieňu jedného z Nich. Hneď vtedy si uvedomil, aký zlý nápad bol priblížiť sa, hoci len na niekoľko sto metrov.

Dnes sa rozhodol pre hlavnú stanicu. Bola dlhodobo vyrabovaná, nebezpečne ďaleko a nikto presne nevedel, kto okupuje množstvo navždy znehybnených vagónov, no on vedel o podzemných priestoroch pod ňou a čo v skutočnosti ukrývajú. Cestu musel voliť veľmi opatrne.

Oranisko. Názov naškriabaný na boku z nejakej skrine, pribitý na tepanú hrdzavú bránu vyvalenú z pántov. Kráčal poľom, ktoré sa voľakedy volalo záhradou medikov, ak si dobre spomínal. Pohyboval sa rýchlo. Nevydával takmer žiadny hluk. Onedlho už prechádzal okolo monumentálnych šedých rozvalín, ktorých rozhryzené priečelie hlásalo:

STIČNÝ PALÁC

Do školy nikdy nechodil, no gramatike ešte ako tak rozumel, ale toto mu nedávalo zmysel. Nepochopil, aký to slovo a miesto vôbec mohlo voľakedy mať význam. Chvíľu tak stál v tieni a premýšľal, no keď sa z útrob paláca začali ozývať šúchavé zvuky a prevaľovanie kameňov, rýchlo sa pobral preč.

Zvyšok cesty prebehol pokojne. Napriek tomu sa nenechal ukolísať pocitom bezpečia a naďalej sa presúval tieňmi, podrobne skúmajúc každý nasledujúci úsek. Od nájazdu električiek k hlavnej stanici však vybičoval svoje zmysly na maximum. Každý chybný krok či zaváhanie mohlo byť kedykoľvek potrestané. Asi päťsto metrov pred ním stáli dve električky, nezmyselne zahryznuté jedna do druhej, čo mu zakrylo celý výhľad.

Rozhodol sa to obísť cez detské ihrisko. Dnes by tu však deti ťažko našiel. A situácia by sa nezmenila ani zajtra, ani najbližšie mesiace. Všetky preliezačky boli poohýbané či vytrhané, namiesto pieskoviska bolo táborisko so zuhoľnatenou zemou a neďaleké kresby na múre zakrývala zaschnutá krv a stopy po streľbe. Navyše dieťa v jeho úkryte bolo jediným, ktoré za poslednú dekádu videl. Znova sa nachytil zahľbený do zbytočných myšlienok. Potriasol hlavou, opatrne vykukol ponad múrik a vybehol.

Za tie roky sa naučil pohybovať v takmer nulovej hladine decibelov. Napriek svojmu dlhému a ťažkému koženému plášťu po otcovi, či hrubým čižmám, zvládal toto umenie majstrovsky. Zmenil štýl našľapovania, kroky sa stali nepravidelnými a chodidlo sa dotýkalo zeme len minimálne. Jeho lýtka sa stali reflexným systémom, neustále balansujúcim na špičke či päte, pripravené vyraziť vpred alebo utiecť. Herbert nepatril k zbabelcom, ale keďže v ruinách Bratislavy strávil celý svoj život a poznal každé zákutie, útek bol väčšinou tou múdrejšou voľbou.

Teraz však hľadal prístroj, ktorý by jemu a dieťaťu zvýšil šance na prežitie aspoň dvojnásobne. Ak bude v dobrom stave, možno by dokonca mohli opustiť mesto a vydať sa na východ, ale v také šťastie nedúfal. Každodenná realita ešte stále skrývala prekvapenia, no mnoho z nich nepatrilo k tým pozitívnym.

Hlavnú budovu už mal na dohľad. Prebehol pár desiatok metrov a ukryl sa v hnijúcej unimobunke, ktorá bývala kedysi staničným bufetom. Z diery v stene mal solídny výhľad na priestranstvo pred stanicou. Vyzeralo to, že dnes je tu jediným šialencom on. Vo vzácných chvíľach, keď podozrievavé pohľady vymenil opatrný rozhovor s inými obyvateľmi mesta, sa dozvedel, že na stanicu sa už niekoľko mesiacov nikto, koho poznali, neodvážil. Ak sa aj spýtal na dôvod, neznámy radšej sklopili zrak a rýchlo sa pratali preč. Ale v ich očiach bolo badať, že vedia, čo sa v útrobach srdca železničného systému ukrýva.

V bufete strávil asi hodinu, kým sa uistil, že v okolí nikto nie je. Tma sa už rozprestierala všade. Pomalými krokmi sa presunul k vybitým skleneným dverám a opatrne nazrel dnu. Povalovalo sa tam množstvo papierov, cez dieru v streche tiekla voda a kúty už úplne pohltila pleseň. Sklenené priehradky boli do jednej vybité a obsah za nimi tucetkrát prelustrovaný a zdemolovaný. Staré žalúzie, neochotne visiace v priestore, sa unavene pohupovali v nikdy neustávajúcom prievane.

Nadišla najťažšia úloha. Prebehnúť hlavným priestorom, po schodoch, dole do podchodu a na štvrté nástupište. Bol to beh naslepo, otvoreným priestorom, s množstvom zákerných výklenkov na každej strane. Navyše po zbehnutí

do podchodu tam mohol stretnúť hocikoho alebo hocičo v ľubovoľnom množstve. Ale nič na svete by ho neprinútilo prebehnúť vonkajším priestorom. Tam určite boli Oni. Možno nie každý večer, no rozhodne väčšinu z nich. Ak tam sú, pravdepodobne ich zahliadne po vybehnutí na štvrté nástupište a pri značnej dávke šťastia on sám videný nebude.

Znova si musel dôrazne pripomenúť, prečo je vlastne tu. Takto sa ďalej už žiť nedalo. Zvládal to posledné mesiace a dievča týždne, ale cítili sa ako zvery. Mrchožrúti.

Bez ďalšieho premýšľania vybehol. Pohyboval sa ako tieň. Veľmi tichý tieň.

Emu nestretol ani nezachránil. Ema stretla jeho. Napriek dômyselnosti jeho vtedajšieho úkrytu, jeden večer prišiel „domov“ a našiel ju tam. Spala. Dovolil pocitu bezpečia upustiť z tichosti krokov a namiesto opatrného našliapnutia zo schodov došľapol na zem, na čo sa dievča zobudilo a namierilo naňho revolver. Tak ju našiel. Ruky sa jej triasli a zbraň bola taká zanesená, ako keby ju nikto od výroby nepoužil. Napriek tomu ju nechal. Po chvíli ju sklonila a prepukla v plač, ktorý postupne prechádzal do ospravedlnení. Obozretnosť mu kázala okamžite ju vyhodiť na ulicu a ponechať vlastnému osudu, no za tie roky bola jediná, ktorá ho skutočne prepadla. Navyše našla jeho dômyselnú skrýšu. Ostal s ňou z rešpektu pred úroveň jej schopností. Nehovoriac vzhľadom na jej vek.

Keby bol na stanici bežný smrteľník a hoci by mu Herbert prebehol poza chrbát, nepočul by ho. No on sám počul každý svoj krok a preklínal sa zaň. Vybehol piatimi schodíkmi, popod vytrhnuté svetelné tabule a pomedzi stĺpy. Do postranných priestorov sa ani neodvážil nazrieť. Pozeral len pred seba, hltal každý pribúdajúci milimeter výhľadu do podchodu. Zrazu mal pocit, že vonku na druhom nástupišti zbadal obrovskú siluetu, no to už bral schody nadol po dvoch. S dlaňou na rukoväti skončil v podchode a zastavil.

Chvíľu si myslel, že hľadá na poltucet spiacich tiel, čo o sekundu preklasifikoval na telá bezvládne. Napokon to boli len hromady harabúrd a šiat nahádzaných na seba. Ďalšiu sekundu mu trvalo, kým sa znova pohol a začal elegantne preskakovať navíšené veci. Povestnou hromadou bola, ako vždy, tá posledná. Doskočil na uvoľnenú kachličku. Už stotinu sekundy predtým vedel, že je zle. Ozvenou sa podchodom ozvalo niekoľkonásobné klopnutie. Stál pri päte schodov ku štvrtému nástupištiu a rozmyšľal, čo ďalej. Keď nad hlavou nezačul pohyb, vybehol po schodoch a opatrne vystrčil hlavu. Teraz si bol už stopercentne istý, že tam sú. Jedna silueta práve mizla o dve nástupištia ďalej. Mierila do podchodu.

Možností veľa nemal. V skutočnosti len jednu. Mohol len dokončiť, kvôli čomu sem prišiel, kým niektorí z Nich začali hľadať príčinu hluku v podchode. Prebehol teda k technickej výťahovej šachte a prestrčil sa cez prerazené dvere. Po ceste vybral z vreciek pripravené handry, obmotal si ich okolo dlaní a skočil na ťažné laná. Nepříjemný pach starého oleja a páliacej sa handroviny ho obklopili zo

všetkých strán. Nohy jemne pokrčil v kolenách, ako v totálnej tme očakával dopad na zem.

Ozvali sa dva kovové údery a nastalo ticho. Ostal nehybne stáť a počúvať, hlavu zaklonenú smerom k otvoru, čakajúc na prebehnutie tieňu cez slabý lúč mesačného svetla. Nestalo sa nič. Z hĺbky podzemia sa na jeho úrovni ozývali Niečie šúchavé kroky. Nepochybné to bol Ten v podchode.

Pomaly sa vybral do tmy, obklopený hustnúcim zápachom hrdzavých strojov a plesne. Stál po členky vo vode, v ktorej postupne odkopával rôzne časti, čo voľakedy boli niečím. Alebo niekým. Baterku sa ešte stále neodvažoval zapínať. Ak by za ním nahliadli do šachty, zbadali by odlesky svetla a jeho dni by boli spočítané.

Chystal sa natiahnuť ruky pred seba, aby sa vyhol zlomenine nosu. Rozhodol sa práve včas. Nachádzal sa asi tridsať centimetrov od kovových dverí. O nich počul niekoľkokrát. A vždy to isté. Teraz bolo načase otestovať reči v praxi. Rukou prechádzal po skorodovanom povrchu. Znova a znova. Nič ale nenachádzal. Začal si pomaly pripúšťať, že ho napálili a on tu zomrie s prázdnyimi rukami pokrytými hrdzou. No tvrdohlavosť ho donútila prejsť povrchom aj šiestykrát a konečne našiel madlo. Ohol sa v kolenách a približne v tej istej úrovni nahmatal ľavou rukou druhé. Ukazovákmi zašmátral v hornej časti priehlbín, kde našiel tlačidlo. Zatlačil obe naraz a s očakávaním obrovského rachotu dvere vytiahol. Mesto malo pripravené prekvapenie aj tentoraz. Výnimočne však pozitívne. Dvere nevydali ani hláska.

Opatrne ich pustil, dúfajúc, že sa nezosunú naspäť a pomaly sa preplazil popod ne. V hlave sa mu ešte stihli zjaviť obrazy, kedy jedna jeho polka sa dostala dnu, druhá však ostala za ťažkými dvermi.

Celá mokrý a pokrytý bohvieakým svinstvom sa pozviechal a vytiahol baterku. Dúfal, že nenamočil aj tú. Zvuky z podchodu boli o čosi výraznejšie, rozhodol sa preto postupovať nanajvýš opatrne. Ak teda reči neklamali, čo si stihol už raz preveriť, mal zahnúť doľava, prísť na koniec chodby, potom doprava a na druhej križovatke doľava. Na konci sa mu po pravej ruke mali zjaviť dvere, od ktorých kľúč sa mu húpal na krku pod svetrom už štyri roky. Zaplatil zaň nehoráznu sumu, hoci si nemohol byť istý, že to nebol podvrh. Celý ten čas ho udržoval v bezchybnom stave a teraz dúfal, že zámok nájde v podobných podmienkach.

Dvesto metrov podzemím prešiel asi za polhodinu. Napriek tomu, že mal baterku, nechcel riskovať, že sa teraz odhalí neuváženým pohybom. Po dlhých desaťročiach tu bol prvým človekom a pravdepodobne na najbližších niekoľko dekád to tak ostane. Vo vode plávali veci a predmety, o ktorých pôvode ani nechcel premýšľať. Lúč baterky poskakoval po okolitých betónových stenách. V jednom úseku dokonca cítil, že od podchodu ho delí len jedna stena. Neodvažoval sa ani dýchať.

Nakoniec sa predsa len ocitol pred hrubými dverami a uvidel hnedú kľúčovú dierku. Čo s ňou spravil čas a vlhkosť, onedlho zistí. Postupne, po jednotlivých zúbkoch začal vsúvať kľúč dovnútra. Ten sa nezasekol, postupne sa zahryzával do zámku, až napokon došiel na koniec.

Herbertovou hlavou prebehla tichá modlitba a jemne pootočil kľúčom.

Nič sa však nestalo.

„Nie,“ hlesol. Znovu nazbieral mentálne sily a vyslal ich smerom k ruke. Otočil znova. Kov sa ani nepohol. Ako milióny ľudí v histórii tejto planéty, kľúč vytiahol a znova vložil, ako keby tým mohol zmeniť fyzikálne zákony. Predsa len však kľúčik trochu podvihol a znova otočil.

Zrazu sa mu zazdalo, že sa pohol. Možno len o milimeter či dva, ale predsa. Ibaže by sa to odohralo v jeho hlave. Bez zmeny čo i len chlпов na ruke vrátil kľúč do pôvodnej polohy a zopakoval postup. Tentoraz si bol istý, že sa otočil. A minimálne pol centimetra. Počínal si však nadmieru opatrne, aby prílišná radosť nezalomila kľúč v zámku. Po pár skusoch sa zámok podvolil a ozvalo sa magické cvaknutie. Herbert ani nedýchal.

Zaprel sa do dverí a odtlačil ich do strany. Tieto už tak tiché neboli, no dúfal, že je dosť hlboko na to, aby ho začuli. Opätovne nahmatol baterku, no slabé svetlo mu vravelo, že to nebude nutné. Miestnosť zalievala slabá žiara. Herbert vzdychol skoro až pobožnou úctou.

Že by to stále fungovalo? Po toľkých rokoch...

Napokon sa ukázalo, že žiara vychádza z prerazeného stropu. Na zemi boli betónové trosky, ktoré dopadli len pár centimetrov od objektu jeho niekoľkoročných túžob a plánov. Opatrne prišiel k výklenku v stene a chytil do ruky kovovú schránku v tvare obojstranného ihlanu. Dve strany boli zo skla. Oprášil ich a nazrel dnu. Zdroj bol očividne poškodený, ale to by nebolo nič, s čím by vopred nerátal.

Prvý pohľad na zložitosť mechanizmu ukázal, že by to mal byť schopný opraviť. Dokonca aj náhradné diely na to mal.

Objekt sa rozmerovo podobal na zväčšeninu futbalovej lopty. A bol nesmierne ťažký. Odrazu sa niekde v diaľke ozval tupý úder a následné šplechnutie vody. Herberta zamrazilo.

Nieкто z Nich skočil dole. Nemohol nájsť ani vhodnú nadávku. Teraz, keď v ruke držal kľúč k lepšiemu životu a lístok na cestu von z tohto mesta. Šplechot sa ozval znova, následne mohutné výzvanie kovu.

Prvá brána.

Času mal málo. A možnosť len jednu. Lovecké schopnosti tvora skúšať nechcel, bol si na stodesať percent istý, že ho To nájde. Jedinú nádej predstavoval prerazený strop. Stroje pred ním boli natoľko zložité, že všetky výčnelky a páky by mohli poslúžiť ako rebrík. Musel to ale urobiť rýchlo. A ticho. Nepochyboval, že na hluk by neznámy reagoval takmer okamžite a vzdialenosť medzi nimi by prekonal za pár sekúnd. Opatrne zabalil predmet do spodných záhybov svojho pláštá, skontroloval uzol a začal šplhať nahor. Najproblémovejšia časť sa ukázala prekonať vzdialenosť medzi mohutným strojom a dierou v strope, ktoré boli od seba asi meter. Mohol len skočiť. A dúfať. Blížiaci sa šplechot ho donútil. Odrazil sa a o sekundu už visel v priestore. Hompálal sa sem a tam, ťažký predmet v jeho kabáte ho najprv vychýlil z dráhy letu, potom ho postupne začal sťahovať dolu. Ani nie o tri sekundy Herbert vedel, že spadne. Diera čnela do akéhosi kamenia, ktoré bolo vlhké a klzké. Herbert padal.

Podzemným priestorom sa ozvali dve rany, prvá tupá a kovová, druhá mláskavá a organická. Šplechot z chodby na chvíľu ustal a potom zaburácal nevídanou intenzitou. Voda musela striekať až na steny. Herbert vedel, že je stratený. Mal len jedinú možnosť.

A tú som posral.

V očakávaní sa zahľadel na dvere a v hlave mu svitol ešte jeden nápad. Dvere. Kľúč. Schmatol zmotaný koniec kabátu, skočil ku dverám a bleskovo vytiahol kľúč z opačnej strany, aby ho vsunul z tej jeho. Ruky sa mu na jeho vlastné počudovanie netriasli a z tejto strany zámok neprotestoval tak, ako predtým. Dvere zabuchol a ozvalo sa cvaknutie. Jeden a pol sekundy na to spoza rohu vybehla hora svalov a vrazila do dverí. Ozval sa neľudský výkrik a tupý úder do železa. Herbert sa sarkasticky usmial. Na dvere dopadol druhý úder a tie sa jemne preliačili. Okamžite mu zmizol úsmev z tváre.

„To nie je možné,“

(úder)

„veď tie dvere sú...“

(úder, priehlbina sa zväčšila)

Už ani nerozmýšľal. Schmatol koniec kabátu a prehodil si ho cez plece. Predmet mal tak teraz zavesený na prsiach. Za bubnujúceho tlkotu do železa zopakoval predchádzajúci postup, no oveľa úspešnejšie. Zachytil sa o okraj štrbiny laktami a cesta von už bola podstatne jednoduchšia. Problém nastal, keď zistil, že je pod prevráteným nákladným vagónom a s obrovským bremenom na hrudi sa cez okraj len tak neprehupne. Otočil sa teda

o stoosemdesiat stupňov, švihol nohami a zaprel ich o protílahlý okraj.

Pozrel nadol a vo dverách videl malú, no významnú dieru a za ňou pevne zaťaté zuby. S vypätím všetkých síl sa vzopäl, vytiahol nad dieru a posunul nad pevnú zem. Ťažko oddychoval, no vyhraté nemal ani zďaleka. Kovové údery pod ním sa zmenili na škrípanie ohýbaného plechu. Musel sa preplaziť skoro celou dĺžkou vagóna, navyše na chrbte a znova potichu. To bolo priam nemožné. Každú chvíľu mu hrozilo, že zo štrbiny vystrelí ruka a stiahne ho späť. Nehovoriac o Ďalších, ktorí nepochybne trielili kamarátovi na pomoc. Taktiež pochyboval, že by sa na to chytili všetci a vonkajšok nechali nestrážení. Cez priezor na konci vagónu videl, že na obzore svitá.

Kol'ko som tu preboha bol? Postupne sa posúval k okraju. Klákol si o opatrne sprava aj zľava železného kolosu pozrel na nástupištia. Nikoho. Nikdy nepočul, že by Ich niekto spozoroval počas bieleho dňa, ale slnko ešte nebolo ani vidieť. Hoci už aké-také svetlo bolo.

Z premýšľania ho vytrhol ďalší krik. Pozrel pod vagón a v diaľke zbadal obrys hlavy vykúkajúci z priehlbiny. To mu stačilo. V sekunde zabudol na rokmi trénovaný tichý krok či skúmanie situácie. Zahrabal nohami v štrku a trielil do húštiny. Preskočil plot a ozlomkrky bežal ďalej, objímajúc nesmierne cenný predmet.

Pôvodne zamýšľal bežať celú cestu, no uvedomoval si, že svoju dávku šťastia pravdepodobne vyčerpал na celý ostávajúci život. Navyše s tým, čo mal zabalené v kabáte, odmietal riskovať. Za SAV zamieril na Leškovu a do budovy

obstavanej lešením. Na druhom poschodí mal jeden z núdzových úkrytov. Hoci ho nikdy nepoužil, pochyboval, že niekedy nastane núdzovejšia situácia.

Zabuchol dvere, natiahol lanká a nastavil pasce, v druhej miestnosti zopakoval rovnaký postup a opatrne vyzrel z okna. Žiaden pohyb. Zvládol už len padnúť znakom na matrac a zaspať. Predtým však nezabudol objasť jeden veľmi cenný predmet.

Domov sa vrátil až v noci. Tma a všadeprítomné tiene ho upokojovali a robili istejším. Nechcel, aby ho premohla radosť z úlovku a nechal sa oň pripraviť posledné stovky metrov. Po všetkých tých rokoch zbierania útržkov informácii a príprav.

Už bol na Dunajskej, znova skontroloval všetky smery a napokon vyrazil. Vliezol do vchodu, nadvihol paletu, odhrnul plachtu a staré vrecia a zaliezol do poklopu. Desať minút znovu dával pozor, či sa pred dverami nepohnú akési tiene. S nevídanou radosťou z dosiahnutého úspechu a ukoristenia nielen tohto svätého grálu súčasnej doby, ale aj zachovania si vlastného života, zišiel dole schodmi a posledný zoskočil.

Keď toto urobil naposledy, našiel vo svojej skrýši malé dievča. Teraz tu Ema nebola. Zrazu postrehol iné rozloženie vecí. Nevídane rozhádzané. Znova sa ho zmocnil pocit, ako keď včera dopadal na uvoľnenú kachličku.

Už ako sa otáčal, vedel, že začuje štuknutie. Ale nič sa neudialo.

Autor: Peter Rúfus

Hodnocení prvního kola

Dawen: 2

Cheky: 2

Ssyx: 1

Tína: 2

Viky: 2

Průměrná známka: 1,8

Hodnocení druhého kola

Dawen: 5

Cheky: 3

Ssyx: 2

Tína: 2

Viky: 3

Výsledná pozice: 2/7

Dawen

Dobře odvedená práce, kterou zabilo naprosté vyšumění do ztracena v podobě konce, který asi nuceně přišel s hořící uzávěrkou (pokud tomu tak nebylo, omlouvám se autorovi). Dobře budovaná povídka plná napětí (které občas srážely drobné hlouposti), která táhla příběhem o „svatém grálu pustiny“ střeznému tajemnými stvořeními v podzemí... Který se ukázal zbytečný, protože na jeho použití nedošlo. A hrdina blízko šťastné budoucnosti... Umírá? To měl znamenat ten konec bez tečky? Prostě přetrhl se film, lepidlo není a tak zavíráme kino, děkujeme na shledanou? Takhle tedy ne, aspoň tu interpunkci, prosím.

Cheky

Jedinou vážnější výtku po jazykové stránce mám k větě "vybité sklenené tabule občasne bičujúcim vetrom", která měla patrně znít "sklenené tabule vybité občasne bičujúcim vetrom", ale i tak tam je ten "bičující vítr", což je však podle mne jen polámaná fráze "bičovány deštěm".

Jinak super.

Já tenhle žánr nemám rád a když jsem zjistil, že celá povídka bude o takovém tom plížení, tichu a bušícím srdci, tak se mi znechutila a řekl jsem si, že ji hrozně potopím, jen co... ZAVŘI TY DVEŘE! Jed', jed', dělej, otoč klíčem a utíkej, UTÍKEJ, na co čekáš?! Ještě že je celá ta věc tak krátká, protože jsem napětím ani nedýchal, což by se mi při delším útvaru mohlo vymstít.

A jsem rád, že jsem ji četl za bílého dne, schoulený v pelechu, že na svět koukaly jenom oči a čtečka. :-D

Ovšem nepochopil jsem závěr - ta holka tam byla a zastřelila ho, nebo tam nebyla, protože ji unesli Oni, nebo ji unesl někdo jiný, nebo utekla, nebo se jej vydala hledat? Stydím se, ale tohle mi uniklo. Pro mě povídka končí šťastným návratem do skrýše.

Pokud bych měl sestavovat sborník, tahle by tam určitě byla. Samostatně stojící už mi přijde horší - patrně právě proto, že stojí na prvcích, které nejsou mé oblíbené.

Ssyx

Příběh jako by vyskočil z reálií Stalkera. Dobře rozložené a udržované napětí kazí jen občasné chyby a tvrdošijně zobrazované jméno autora. Konec zajímavě zakončuje

frustrační kompozice prvku očekávání a prvku zklamání. Dobrá práce a čekám na pokračování nebo vysvětlení konce.

Tína

A teď už k Herbertovi, mému osobnímu vítězi od prvního přečtení. Povídka se mi velmi líbila, napínala na správných místech, burcovala představivost, navíc se mi líbilo domácí prostředí (československé reálie u mě mají vždycky palec nahoru). Je znát, že se jedná o vypsaneho autora, který si umí hrát se slovy i s postavami a situacemi, do kterých se dostávají - a nakonec i se čtenářem, protože aspoň ve mně při čtení dokázal probudit žádoucí emoce. Tenhle typ povídek mám ráda a baví mě, a kdybych si vybírala, co z žánru si přečtu, a do ruky mi padl Herbert, rozhodně bych nebyla zklamaná. A napsala bych, že bych byla spokojená - kdyby ovšem nebylo konce. Protože Herbert buď žádný konec nemá, nebo ho má, ale já ho nepochopila. Možná by pomohlo přečíst si povídku znovu a lépe, nebo byl "otevřený" schválně, ale za takhle našlápnutým příběhem jsem čekala jasnou tečku (škoda je, že tenhle příběh ani žádné wow ukončení nepotřeboval, atmosféra byla tak hustá a dusná, že na závěr stačilo něco úplně jednoduchého). Povídce by občas prospělo proškrtnout, aby byla svižnější, přesto nechala v honbě za Vemenem ostatní povídky daleko za sebou. Je jedna ze dvou, které bych poslala do druhého kola prakticky bez připomínek, až na ten konecnekonec, kterým autor jinak velmi dobré povídce prokázal medvědí službu.